

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

(بر اساس قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲)

الف: طرح دادخواست

۱- برگ دادخواست:

۱-۱ بر اساس ماده ۱۶ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، رسیدگی در شعب دیوان مستلزم تقدیم دادخواست است که باید به زبان فارسی بر روی برگه های مخصوص چاپی تنظیم شود.

برای دانلود برگ دادخواست مخصوص دیوان عدالت اداری کلیک کنید

۲-۱ تکمیل فرم دادخواست به زبان فارسی به شرح ذیل است:

۲- مشخصات شاکی: (وفق ماده ۱۸ قانون دیوان)

۲-۱ اشخاص حقیقی: نام، نام خانوادگی، نام پدر، تاریخ تولد، کدملی، شغل، تابعیت و اقامتگاه (نشانی کامل شامل: نام استان، نام شهر، میدان، خیابان، کوچه، شماره پلاک منزل، پلاک می بایست دقیق باشد به طوری که بین اعداد ۲ و ۳ و یا ۰ و ۵ - ۶ و ۴ اشتباه نشود.)

شاکی می تواند علاوه بر نشانی پستی، نشانی پست الکترونیکی یا شماره تلفن همراه یا نمابر خود را اعلام کند.

۲-۲ اشخاص حقوقی: (حقوق خصوصی ۰) نام، شماره ثبت، اقامتگاه اصلی، شماره تلفن تماس و (کد ملی صاحبان امضاء اوراق و اسناد تعهد آور طبق آگهی آخرین تغییرات در روزنامه رسمی)

۲-۳ ارائه آگهی ثبت شرکتها در روزنامه رسمی منضم به آخرین تغییرات آن برای شرکتها، پروانه تولیدی معتبر برای کارگاهها و پروانه کسب معتبر برای کسبه الزامی است.

۲-۴ در صورت عدم درج آگهی ثبت در روزنامه رسمی، ارائه اساسنامه برای مؤسسات و نهادهای خصوصی الزامی است.

۳- مشخصات وکیل دادگستری: (در صورت دارا بودن)

۳-۱ نام و نام خانوادگی و اقامتگاه وکیل یا قائم مقام و یا نماینده قانونی شاکی.

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

۲-۳ هرگاه دادخواست توسط وکیل یا قائم مقام یا نماینده قانونی شاکی تقدیم شده باشد باید رونوشت مثبت سمت دادخواست دهنده نیز ضمیمه گردد.

۳-۳ توضیح اینکه: شاکی می تواند به وکلای پایه یک دادگستری وکالت بدهد و لازم است در وکالتنامه رسمی تنظیمی حدود اختیارات وکیل، زمان و مدت وکالت، موضوع وکالت در طرح شکایت در دیوان عدالت اداری و یا پیگیری آن و نیز وکالت در پس گرفتن شکایت یا انصراف از شکایت به روشنی و شفافیت کامل آمده باشد.

تبصره: کارآموزان وکالت با معرفی وکیل و سرپرست می توانند در دیوان وکالت نمایند.

همچنین کسانی که به عنوان وکیل، نماینده قانونی، ولی، وصی، قیم یا مدیرعامل شرکت بخش خصوصی و شخص ثالث می خواهند اقامه دعوی نمایند، بایستی حتماً مدارک نشان دهنده سمت خود را به صورت مصدق به ضمیمه دادخواست ارسال کنند.

۴- مشخصات طرف شکایت:

۴-۱ نام و نام خانوادگی، سمت و نشانی دقیق محل خدمت مأمور دولت در صورت امکان.

۴-۲ نام کامل دستگاه طرف شکایت (دستگاه های موضوع ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری).

۵- موضوع شکایت و خواسته:

موضوع شکایت و خواسته می بایست صریح و منجز باشد. حتی الامکان از طرح خواسته های متعدد در ضمن یک دادخواست که با یکدیگر ارتباط ندارند خودداری فرمایید (ماده ۳۱ قانون دیوان).

۶- شرح شکایت:

از نوشتن متن های طولانی اجتناب شود و مطالب چکیده و غیر مبهم و عاری از خط خوردگی و غلط املائی باشد و حتماً پس از حروف چینی، تصحیح گردد.

۶-۱ امضاء یا اثر انگشت شاکی یا وکیل یا قائم مقام یا نماینده قانونی وی یا امضاء و مهر شخص حقوقی ذیل دادخواست.

۷- مدارک و دلایل مورد استناد:

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

۷-۱ دادخواست و کلیه مدارک و ضمائم پیوستی باید به تعداد طرف شکایت به علاوه یک نسخه باشد.

۷-۲ برابر ماده ۲۰ قانون، رونوشت یا تصویر خوانا و گواهی شده اسناد و مدارک مورد استناد پیوست دادخواست شود و تصویر رونوشت مدارک باید به وسیله دبیر خانه یا دفاتر شعب دیوان یا دفاتر اداری مستقر در مراکز استانها و یا دفاتر دادگاههای عمومی دفاتر اسناد رسمی یا وکیل شاکی یا واحد های دولتی و عمومی تصدیق شود و در صورتی که در خارج از کشور تهیه شده باشد مطابقت آن با اصل باید در دفتر یکی از سفارتخانه ها یا کنسولگریها یا دفاتر نمایندگی های جمهوری اسلامی گواهی شود و در صورتی که تصدیق مدارک از سوی شاکی ممکن نباشد یا شاکی نتواند تصویری از آنها را ارائه کند ذیل دادخواست ذکر کند تا برابر تبصره ۲ ماده فوق اقدام گردد.

۷-۳ تصویر شناسنامه و کارت ملی

تذکر: کلیه مدارک و ضمائم قبل از تحویل به دیوان به صورت حضوری و غیر حضوری، تفکیک و هر دسته پیوست یک برگ دادخواست گردد.

۸- هزینه دادرسی: (ماده ۱۹ دیوان)

۸-۱ الصاق یکصد هزار ریال تمبر دادگستری بر روی صفحه اول دادخواست اصلی در مرحله بدوی و دویست هزار ریال بر روی دادخواست تجدید نظر خواهی الزامی است.

۸-۲ هزینه تصدیق هر یک از مدارک و اوراق پیوستی پنج هزار ریال تمبر دادگستری بوده که بایستی بر روی آنها الصاق گردد.

۹- مهلت تقدیم دادخواست: (موضوع بند دو ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری)

مهلت تقدیم دادخواست راجع به آرا و تصمیمات قطعی مراجع اداری برای اشخاص داخل کشور سه ماه و برای افراد مقیم خارج کشور ۶ ماه از تاریخ ابلاغ رأی یا تصمیم قطعی مرجع مربوط مطابق [قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی](#) است. مراجع مزبور مکلفند در رأی یا تصمیم خود تصریح کنند که رأی یا تصمیم آنها ظرف مدت مزبور در دیوان قابل اعتراض است. در مواردی که ابلاغ واقعی نبوده و ذینفع ادعای عدم اطلاع از آنرا بنماید، شعبه دیوان در ابتدا به موضوع ابلاغ رسیدگی و در مواردی که به موجب قانون سابق اشخاصی قبلاً حق شکایت در مهلت بیشتری را داشته اند، مهلت مذکور ملاک محاسبه است (تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون دیوان).

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

۱۰- پس از تنظیم دادخواست و ضمایم می‌بایست به وسیله پست سفارشی به دبیر خانه دیوان یا دفاتر اداری آن مستقر در استانها تحویل و یا به پست الکترونیکی به دیوان ارسال شود. تاریخ ثبت دادخواست در دبیر خانه و یا ارسال از طریق پست الکترونیکی و یا تسلیم آن به پست سفارشی، تاریخ تقدیم دادخواست محسوب خواهد شد. (وفق ماده ۲۳ قانون دیوان).

۱۱- در صورت مراجعه حضوری به دبیرخانه مرکزی دیوان در تهران به نشانی ظلع جنوب غربی پارک شهر خیابان بهشت و یا دفاتر اداری دیوان در استان‌ها واقع در مراکز استان‌ها رسید ۱۶ رقمی رایانه‌ای، مشتمل بر تاریخ تقدیم دادخواست و نیز شعبه رسیدگی کننده از سوی دبیر خانه به شما تسلیم می‌شود که نگهداری رسید مشخصات پرونده تقدیمی به دیوان به منظور پیگیری از یا پایگاه اطلاع رسانی دیوان شعبه ضروری است و در صورتی که دادخواست را پستی ارسال نمایید می‌توانید با شماره ۵۱۲۰۰ تماس حاصل نموده و یا با ارسال پیامک به ۳۰۰۰۹۶۹۹ از شماره ۱۶ رقمی و رمز پرونده مطلع شوید.

۱۲- به سؤال صدر دادخواست (آیا تا کنون سابقه طرح شکایت در دیوان عدالت اداری را داشته اید؟) صادقانه پاسخ دهید.

۱۳- نکته دیگر درخواست صدور دستور موقت است چنانچه شاکی ضمن طرح شکایت خود یا پس از آن مدعی شود که اجرای اقدامات یا تصمیمات یا آرای قطعی یا خودداری از انجام وظیفه توسط اشخاص سبب ورود خسارتی می‌گردد که جبران آن غیرممکن یا متعسر است، می‌تواند تقاضای صدور دستور موقت کند. چنانچه تقاضای صدور دستور موقت پس از طرح شکایت اصلی صورت گیرد باید تا قبل از ختم رسیدگی، به دیوان ارائه شود این درخواست مستلزم پرداخت هزینه دادرسی نیست.

ب: مدارک لازم جهت ارائه دادخواست به طرفیت شهرداری‌ها

۱- ارائه آرای کمیسیون ماده صد (بدوی و تجدیدنظر)؛

۲- ارائه گواهی قطعیت رأی در مورد رأی کمیسیون بدوی ماده صد که به آن اعتراض نشده باشد؛

۳- ارائه تصویر مصدق تمام صفحات سند مالکیت (نقل و انتقالات سند)؛

۴- تصویر کلیه صفحات پروانه ساختمان .

توجه: در سایر شکایات به طرفیت شهرداری باید رأی صادره (توسط شهرداری یا کمیسیون مربوطه) مانند کمیسیون ماده ۷۷ ضمیمه شود.

ب: مدارک لازم جهت ارائه دادخواست به طرفیت آموزش و پرورش:

۱- درخواست هزینه سفر: ارائه احکام کارگزینی مربوط به نقل و انتقال شاکی (حکم کارگزینی مبدا و مقصد)؛

۲- موضوع اخراج از محل خدمت: حکم اخراج صادره با ابلاغیه رأی به همراه حکم کارگزینی؛

۳- درخواست تبدیل وضعیت استخدامی: آخرین حکم کارگزینی شاکی؛

۴- کارکنان غیر ستادی وزارت آموزش و پرورش طرف شکایت خود را اداره کل استان محل خدمت یا استانی که آزمون استخدامی بر قرار نموده است قرار دهند.

ت: مدارک لازم جهت ارائه دادخواست به طرفیت اداره کار و امور اجتماعی

۱- ارائه آراء هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف؛

۲- در صورتی که آرای هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف علیه شرکت، کارگاه تولیدی یا کسبه صادر شده باشد، ارائه روزنامه رسمی منضم به آخرین تغییرات برای شرکت‌ها، پروانه اشتغال یا تولیدی معتبر برای کارگاه‌ها و پروانه کسب معتبر برای کسبه الزامی است.

تذکر: در صورتی که رأی هیئت تشخیص به علت عدم اعتراض قطعی شده باشد، ارائه گواهی قطعیت رأی مذکور الزامی است.

ث: مدارک لازم جهت ارائه دادخواست به طرفیت سازمان تأمین اجتماعی

۱- درخواست سنوات بازنشستگی:

۱-۱ حکم بازنشستگی؛

۱-۲ مدارک پرداخت حق بیمه؛

۱-۳ تصویر صفحه اول دفترچه بیمه.

۲- درخواست احتساب حق بیمه:

۲-۱ رأی اداره کار، در صورتی که شاکی در شرکت‌های خصوصی شاغل بوده است؛

۲-۲ حکم کارگزینی در صورتی که شاکی در استخدام کشوری بوده است؛

۲-۳ مدارک پرداخت حق بیمه.

۳- درخواست مستمری از کارافتادگی:

۳-۱ آراء کمیسیون‌های پزشکی (بدوی و تجدیدنظر)؛

۳-۲ مدارک پرداخت حق بیمه؛

۳-۳ مدارک کارگزینی.

۴- درخواست برقراری مستمری توسط وراث:

۴-۱ گواهی انحصار وراثت؛

۴-۲ مدارک پرداخت حق بیمه توسط متوفی.

۵- درخواست برقراری مستمری قطع شده وراث:

۵-۱ مدارک پرداخت حق بیمه؛

۵-۲ ارائه فیش حقوقی قبل از قطع مستمری؛

۵-۳ گواهی انحصار وراثت.

ج: مدارک لازم جهت اعتراض به آرای هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری

۱- تصویر مصدق رأی قطعی بدوی و تجدیدنظر؛

۲- مدارک استعلامی (احکام کارگزینی).

تذکر: نیروهای نظامی و انتظامی در خصوص اعتراض به اخراج، باید حکم اخراج یا ابلاغیه حکم را به همراه حکم کارگزینی پیوست دادخواست نمایند.

چ: مدارک لازم برای سایر موارد

۱- موضوعات مربوط به سازمان تعزیرات حکومتی: آرای بدوی و تجدیدنظر؛

۲- درخواست تبدیل وضعیت استعلامی (از قراردادی یا پیمانی به رسمی): حکم کارگزینی و سایر مستندات مربوطه؛

۳- اعتراض به آراء هیئت‌های گزینش: آرای بدوی و تجدیدنظر؛

۴- اعتراض به عدم پذیرش قبول شدگان در آزمون استعلامی دستگاه‌های دولتی: آگهی آزمون استعلامی، مدارک شرکت در آزمون و مدارک قبولی در آزمون؛

۵- موضوعات مربوط به سازمان بازنشستگی کشوری: حکم بازنشستگی و سایر مستندات.

ح: موضوعات مربوط به کارکنان نظامی و انتظامی

- ۱- اعتراض به اخراج از محل خدمت: مدارک استخدامی، حکم اخراج یا ابلاغیه حکم به انضمام حکم کارگزینی.
- ۲- مشاغل سخت و زیان آور: مدارک استخدامی، حکم اخراج یا ابلاغیه حکم به انضمام حکم کارگزینی.
- ۳- درخواست فوق العاده حق اشعه: مدارک استخدامی، حکم اخراج یا ابلاغیه حکم به انضمام حکم کارگزینی.
- ۴- اعتراض به آرای کمیسیون های اداری: مدارک استخدامی، حکم اخراج یا ابلاغیه حکم به انضمام حکم کارگزینی.
- ۵- درخواست اعاده به خدمت: مدارک استخدامی، حکم اخراج یا ابلاغیه حکم به انضمام حکم کارگزینی.
- ۶- درخواست نیروهای نظامی و انتظامی برای مشاغل سخت و زیان آور: حکم کارگزینی که در آن شغل یا تخصص شاکی قید شده باشد و مستندات استحقاق شاکی.
- ۷- درخواست نیروهای نظامی و انتظامی در خصوص اشعه: حکم کارگزینی که در آن شغل یا تخصص شاکی قید شده باشد و مستندات استحقاق شاکی.
- ۸- اعتراض نیروهای نظامی و انتظامی به آرای کمیسیون های اداری: آرای قطعی بدوی و تجدیدنظر، حکم کارگزینی که در آن رأی کمیسیون مربوطه قید شده باشد و مستندات مورد شکایت.
- ۹- درخواست اعاده به خدمت نیروهای نظامی و انتظامی: مدارک مربوط به علت قطع رابطه استخدامی و سایر مستندات.
- ۱۰- گمرک: اظهارنامه، ضمانت نامه بانکی و سایر مدارک و مستندات.
- ۱۱- کمیسیون تبصره ۲ بند ۳ ماده ۹۹ قانون شهرداری مستقر در استانداری ها: رأی کمیسیون و سایر مستندات.
- ۱۲- سازمان سنجش آموزش کشور: آگهی آزمون، مدارک شرکت در آزمون و قبولی در آن و سایر مستندات.
- ۱۳- اقدامات دانشگاه ها در خصوص عدم پذیرش قبول شدگان در مقاطع بالاتر از کارشناسی: آگهی آزمون، مدارک شرکت در آزمون و قبولی در آن (کارنامه).
- ۱۴- اعتراض به آراء کمیسیون های مالیاتی: آرای قطعی بدوی و تجدیدنظر و سایر مستندات.
- ۱۵- اعتراض به آراء کمیسیون نظارت و هیئت عالی نظارت اصناف: مدارک مربوط به عضویت و سایر مدارک.
- ۱۶- اعتراض به تصمیمات کمیسیون تغییر کاربری اراضی در طرح هادی روستایی مصوب سال ۱۳۷۱: مصوبه کمیسیون، اسناد مالکیت و سایر مستندات.
- ۱۷- اعتراض به نظر کمیسیون موضوع قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها در خارج از محدوده قانونی شهر و شهرک ها: رأی کمیسیون، مدارک مالکیت و سایر مستندات.
- ۱۸- قانون توزیع عادلانه آب:

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

- ۱۸-۱- اعتراض به نظر کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه حفر چاه و قنات و مسائل حریمی: نظر کمیسیون، مدارک مالکیت و مستندات.
- ۱۸-۲- اعتراض به نظر هیئت‌های سه نفری موضوع مادتين ۱۹ و ۲۰: رأی هیئت سه نفری، رأی هیئت پنج نفری، اسناد مالکیت و مستندات داشتن حقا به.
- ۱۸-۳- اعتراض به اعلام بستر و حریم رودخانه و نهر (طبیعی و سنتی) و مسیل و مرداب و برکه طبیعی: آگهی مربوط، نظر کمیسیون ماده ۴ آیین نامه، مدارک مالکیت و سایر مستندات.
- ۱۹- اعتراض به آرای کمیته فنی موضوع «آیین نامه نظارت بر تأسیس و فعالیت دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی»: رأی کمیته فنی، پروانه و سایر مستندات.
- ۲۰- اعتراض به نظر کمیسیون «درجه بندی و تغییر درجه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی»: آرای کمیسیون‌های بدوی و تجدیدنظر، پروانه مهمان‌خانه یا مهمان‌سرا، رأی کمیسیون، مدارک استخدامی و سایر مستندات.
- ۲۱- کمیسیون ماده ۱۶ رسیدگی به شکایات جانبازان: رأی کمیسیون، مدارک استخدامی و سایر مستندات.
- تذکر: در تمام موارد فوق علاوه بر مدارک و مستندات مرقوم، رعایت شرایط عمومی جهت تشکیل پرونده ضروری است.

خ- راهنمای طرح دادخواست اعاده دادرسی

دادخواست اعاده دادرسی در خصوص احکام قطعی با رعایت موارد مربوط به تنظیم دادخواست بدوی در این قانون با ذکر جهتی که موجب اعاده دادرسی شده است به دبیر خانه و سپس به شعبه صادرکننده رأی تقدیم می‌گردد. هزینه این دادخواست برابر هزینه تقدیم دادخواست به شعب تجدیدنظر دیوان می‌باشد و ورود به آن به هیچ عنوان توسط شخص دیگری غیر از طرفین دعوی، وکیل یا قائم مقام و یا نماینده قانونی آنان ممکن نیست.

جهات اعاده دادرسی به شرح ذیل است:

- الف- حکم، خارج از موضوع شکایت صادر شده باشد؛
- ب- حکم به میزان بیشتر از خواسته صادر شده باشد؛
- پ- در مفاد حکم، تضاد وجود داشته باشد؛
- ت- حکم صادر شده با حکم دیگری در خصوص همان دعوی و اصحاب آن، که قبلاً توسط همان شعبه یا شعبه دیگر صادر شده است متعارض بوده، بدون آن که سبب قانونی موجب این تعارض باشد؛

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

ث- حکم، مستند به اسنادی باشد که پس از صدور، جعلی بودن و یا عدم اعتبار آنها به موجب حکم مراجع صالح قانونی ثابت شده باشد؛

ج- پس از صدور حکم، اسناد و دلایلی به دست آید که دلیل حقانیت درخواست کننده اعاده دادرسی باشد و ثابت شود اسناد و دلایل یاد شده در جریان دادرسی در اختیار وی نبوده است.

مهلت تقدیم دادخواست در مورد بندهای «الف» تا «پ» ماده (۹۸) این قانون، بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی شعبه در خصوص بندهای «ت» تا «ج» ماده (۹۸) این قانون، بیست روز از زمان حصول سبب اعاده دادرسی است.

د: جلب ثالث

مطابق ماده ۵۴ قانون، هرگاه شاکی جلب شخص حقیقی و یا حقوقی دیگری غیر از طرف شکایت را به دادرسی لازم بداند، می تواند به همراه دادخواست اولیه یا دادخواست جداگانه حداکثر ظرف سی روز پس از ثبت دادخواست اصلی، تقاضای خود را تسلیم دبیر خانه دیوان کند و طرف شکایت نیز می تواند ضمن پاسخ کتبی دادخواست خود را با موضوع فوق تقدیم کند.

ذ: ورود ثالث

مطابق ماده ۵۵ این قانون چنانچه شخص ثالثی در موضوع پرونده مطروحه در شعب دیوان برای خود حقی قابل باشد یا در محقق شدن یکی از طرفین خود را ذینفع بداند، می تواند با تقدیم دادخواست به دبیرخانه و با رعایت اصول دادرسی دیوان وارد دعوی شود.

ر: اعتراض ثالث

وفق ماده ۵۷ این قانون، آرای شعب دیوان که بدون دخالت فرد ثالث ذینفع صادر شده باشد در صورتی که به حقوق این شخص خلل وارد شود ظرف دو ماه از تاریخ اطلاع از حکم قابل اعتراض است.

ص: راهنمای طرح دادخواست تجدیدنظرخواهی از آرای شعب بدوی دیوان

کلید آرای شعب بدوی دیوان از تاریخ اجرای این قانون به درخواست یکی از طرفین یا وکیل یا قائم مقام یا نماینده قانونی آنها، قابل تجدیدنظرخواهی در شعب تجدیدنظر هستند. اشخاص مقیم ایران ظرف ۲۰ روز و افراد مقیم خارج از ایران ظرف دو ماه از

راهنمای طرح دادخواست در دیوان عدالت اداری

تاریخ ابلاغ مهلت دارند تا با تقدیم دادخواست به دفتر شعبه صادرکننده رأی یا دبیر خانه یا دفاتر اداری دیوان، تجدیدنظرخواهی کنند. دادخواست فوق باید روی برگه‌های مخصوص نوشته شود و در آن مشخصات و اقامتگاه تجدیدنظر و شماره و تاریخ رأی تجدیدنظرخواسته، شعبه صادرکننده رأی تجدیدنظر به همراه خواسته و تاریخ ابلاغ رأی و دلایل و جهات تجدیدنظرخواهی و سایر مواردی که در دادخواست بدوی لازم و ضروری است، رعایت شود. (ماده ۶۵ قانون دیوان).

برای دانلود برگ دادخواست تجدیدنظر مخصوص دیوان عدالت اداری کلیک کنید

- [→ برای عضویت در کانال تلگرام اختبار اینجا کلیک کنید ←](#)
- [→ برای عضویت در خبررسان تلگرام اختبار اینجا کلیک کنید ←](#)
- [→ برای عضویت و پیگیری صفحه اینستاگرام اختبار اینجا کلیک کنید ←](#)
- [→ برای دریافت تازه ترین مطالب، در خبرنامه ایمیلی اختبار عضو شوید ←](#)